

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 17C/30/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312201892
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Donič
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2015:8312201892.10

Uznesenie

Okresný súd Humenné v právnej veci navrhovateľky: X. A., H. Q. XX, XXX XX Q., práv. zast. JUDr. Alenou Matýsovou, advokátkou, AK Mierová 4, Humenné, proti odporcovi: Y. A., F. I. X, Q., práv. zast. Mgr. Valérom Podolškim, advokátom, AK Námestie slobody 1, Humenné, o určenie neplatnosti dohody o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o trovách konania takto

rozhodol:

Odporcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

V predmetnej veci tunajší súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 17C/30/2012 zo dňa 15.04.2013 tak, že žalobu zamietol, trovy konania Slovenskej republiky nepriznal a priznal trovy konania odporcovi vo výške 425,41 EUR, ktoré pozostávajú z trov jeho právneho zastúpenia.

Navrhovateľka sa proti tomuto rozsudku odvolala. O jej odvolaní rozhodol Krajský súd v Prešove v konaní 6Co/230/2013 dňa 14.10.2014 tak, že rozsudok Okresného súdu Humenné vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil a zrušil ho len vo výroku o trovách konania. V rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie s tým, že prvostupňový súd sa náležitým spôsobom nevyporiadal s výnimočným ustanovením § 150 O.s.p. pri rozhodovaní o trovách konania.

Tunajší súd, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, trovy tohto konania opätovne posúdil, a to aj v súvislosti s možnou aplikáciou ustanovenia § 150 O.s.p. pri novom rozhodovaní o trovách konania.

Podľa § 150 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Ide o zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania, by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdomiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na toho účastníka, ktorý by inak mal právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnému účastníkovi a existencia výnimočnosti daného prípadu. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii. Tento dôvod je teda daný charakterom súdneho konania alebo charakterom procesnej situácie. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnúť i na postoj účastníkov v konaní.

V zmysle § 150 ods. 1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Účelom ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom v medziach stanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Zákon vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinný účastník nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sám nezavinil, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch účastníkov, prihliada na postoj účastníkov v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnému účastníkovi alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 8. 12. 2011, č. k. II. ÚS 563/2011-14).

Pri novom rozhodovaní o trovách konania súd zobral do úvahy charakter predmetu konania, ale prihliadol aj na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery oboch účastníkov konania vrátane toho, aký by bol dopad aplikácie § 150 O.s.p. na pomery úspešného účastníka v konaní. Prejednávaný predmet konania - neplatnosť dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov - síce iniciovala navrhovateľka, ale týka sa majetkovej sféry oboch účastníkov. Aj keď navrhovateľka nebola v spore úspešná, pokúsila sa na súde uplatniť svoje zákonné právo a domôcť sa neplatnosti dohody o majetkovom vyporiadaní s odporcom, u ktorej po podpísaní zistila nevýhodnosť pre seba. Pokiaľ by bola v priaznivej sociálnej a príjmovej situácii, toto svoje právo by pravdepodobne nevyužila. Súd pri novom rozhodovaní o trovách konania vyhodnotil pomery na strane oboch účastníkov, ktoré vyplynuli z obsahu spisu v tomto konaní a i z obsahu pripojeného spisu 5C/65/2009 o rozvode manželstva účastníkov a zistil, že navrhovateľka je nezamestnaná, pracuje len na základe dohody o vykonaní práce s príjmom 100,- eur mesačne. Od dcérinho otca - odporu v tomto konaní poberá len výživné. Pre nepriaznivé sociálne pomery bola v tomto konaní oslobodená od platenia súdnych poplatkov. Uhradenie trov konania odporcovi by mohlo mať na jej ťažkú finančnú situáciu nepriaznivý dopad, čo by pocítilo aj jej maloleté dieťa. Odporca je jej bývalým manželom a je otcom ich spoločnej maloletej dcéry, navyše je živnostníkom pracujúcim aj v zahraničí s nadštandardným príjmom, preto by nemal nepriznanie trov konania napriek úspešnosti v konaní výrazne pociťovať. Napriek tomu, že by mu patrila podľa zásady úspešnosti v konaní plná náhrada trov konania v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. (účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal), súd v tejto veci aplikoval ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. a odporcovi náhradu trov konania nepriznal s prihliadnutím na vyššieuvedené výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.